

Pomoc obywatelom Ukrainy
w związku z konfliktem zbrojnym
na terytorium tego państwa

2x NPP

Broszura informacyjna powstała we współpracy
Powiatu Wadowickiego
z Fundacją Rozwoju Przedsiębiorczości "Consilium"

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
ROZWIĄZANIA DEDYKOWANE DLA ŚWIADCZĄCYCH POMOC DLA OBYWATELI UKRAINY	3
LEGALIZACJA POBYTU I PRACY OSÓB WYSIEDLONYCH Z UKRAINY	8
DOSTĘP DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZEJ PRZEZ OBYWATELI UKRAINY – ASPEKTY PODATKOWE	13

WSTĘP

Szanowni Państwo,

W ramach realizacji zadania publicznego polegającego na prowadzeniu w 2022 roku na terenie powiatu wadowickiego punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, jak również wykonywania zadań z zakresu edukacji prawnej, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości „Consilium” ma przyjemność przedstawić Państwu siódmą broszurę informacyjną z serii „2xNPP”.

Informacje zawarte w niniejszej broszurze pełnią funkcję edukacyjną, zawierając podstawowe wiadomości w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Mamy nadzieję, że zawartość przedmiotowej broszury okaże się dla Państwa przydatna oraz odpowie na pytania pojawiające się w ramach poruszanych zagadnień.

Życzymy Państwu miłej lektury

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości „Consilium”

Adwokat Łukasz Giza

Rozwiązania dedykowane dla świadczących pomoc dla obywateli Ukrainy

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy) wprowadza zarówno do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych jak i do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych regulacje umożliwiające zaliczenie do kosztów uzyskania przychodu koszty wytworzenia lub ceny nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy.

Kosztem uzyskania przychodów są koszty wytworzenia lub cena nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy:

- 1) organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących na terytorium Ukrainy,
 - 2) jednostkom samorządu terytorialnego,
 - 3) Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
 - 4) podmiotom wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego
- o ile koszty wytworzenia lub cena nabycia nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

Kosztem uzyskania przychodów są koszty poniesione z tytułu nieodpłatnego świadczenia, którego celem jest przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia

2022 r. na rzecz ww. podmiotów, o ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne.

Kolejno należy wskazać, że brak jest uregulowań dotyczących darowizn niepieniężnych na rzecz innych niż ww. podmiotów oraz darowizn pieniężnych przekazywanych na potrzeby pomocy obywateli Ukrainy.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych odliczeniu od podstawy opodatkowania podlegają darowizn przekazane na cele określone w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego, organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele (z pewnymi zastrzeżeniami).

Zgodnie z wskazanym wyżej art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego sfera zadań publicznych, zadania w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
 - 1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
 - 1aa) tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej;
 - 1b) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;
- 2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 3) działalności charytatywnej;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;

- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 23) ratownictwa i ochrony ludności;
- 24) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 25) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 27) promocji i organizacji wolontariatu;
- 28) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;

- 29a) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa;
- 30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 32a) rewitalizacji;
- 33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1-32a.

Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, zadania w zakresie innym niż ww wymienione jako należące do sfery zadań publicznych.

Na gruncie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy wprowadzono także wyłączenie z przychodów dla podmiotów będących odbiorcą pomocy przekazywanej na cele przeciwdziałania skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy (wprowadzony art. 38x ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz wprowadzony art. 52zg ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Wyłączenie przysługuje wyłącznie:

- 1) organizacjom wykonującym działalność w sferze zadań publicznych określonych w PożPubWolontU – w praktyce najczęściej organizacjom pozarządowym oraz osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym kościołów i związków wyznaniowych (tj. organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 PożPubWolontU), lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązującym na terytorium Ukrainy;
- 2) jednostkom samorządu terytorialnego;
- 3) rządowej Agencji Rezerw Strategicznych;
- 4) podmiotom wykonującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na terytorium Ukrainy działalność leczniczą lub działalność z zakresu ratownictwa medycznego.

Wprowadzono również zwolnienie od podatku dochodowego dla świadczenia pieniężnego przyznawanego za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań przybyli na terytorium Polski. Świadczenie jest przyznawane na okres do 120 dni (wprowadzony art. 52zi ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz wprowadzony art. 38z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy, może być przyznane na jego wniosek świadczenie pieniężne z tego tytułu nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Wniosek o świadczenie pieniężne składa się w terminie miesiąca od ostatniego dnia okresu objętego wnioskiem.

Adwokat
Joanna Gil

Legalizacja pobytu i pracy osób wysiedlonych z Ukrainy

Działania militarne na Ukrainie spowodowały u wielu osób przebywających na Ukrainie konieczność natychmiastowej ewakuacji. Dotyczy to nie tylko obywateli Ukrainy ale również osób nieposiadających obywatelstwa ukraińskiego.

W związku z napływem znacznej ilości osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej konieczne było podjęcie i wdrożenie rozwiązań legislacyjnych zarówno w Polsce jak i na terenie Unii Europejskiej.

Tematem opracowania pozostaje kwestia analizy sytuacji osób, które na mocy decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 pozostają uprawnione do objęcia ochroną czasową, i które spełniają warunki do posiadania szczególnych uprawnień pobytowych przyznanych na gruncie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej: „*ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy*”, jako osoby przybywające z Ukrainy od 24 lutego 2022 roku.

Sytuacja osób przybyłych pozostaje różna w zależności od ich statusu przyznanych na gruncie ustawodawczym. Aktualnie można wyodrębnić trzy grupy wysiedleńców:

1. Osoby z uregulowaną sytuacją prawną - na mocy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Do tej grupy zaliczamy obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również nieposiadający obywatelstwa ukraińskiego małżonkowie obywateli Ukrainy, o ile przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa i nie są obywatelem polskim ani obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

2. osoby, z nieuregulowaną sytuacją w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy, ale mogących skorzystać z pomocy na podstawie decyzji 2022/382. Są to bezpaństwowcy lub

obywatele państw trzecich innych niż Ukraina, którzy są w stanie wykazać, że przed 24 lutego 2022 roku legalnie przebywali na terenie Ukrainy na podstawie zezwolenia na pobyt stały, wydanego zgodnie z prawem ukraińskim oraz nie są w stanie w sposób bezpieczny wrócić do kraju lub regionu pochodzenia. Są to także bezpaństwowcy lub obywatele państw trzecich innych niż Ukraina, którzy przed dniem 24 lutego 2022 roku korzystali z ochrony międzynarodowej lub równoważnej ochrony krajowej na terenie Ukrainy. Sytuacja ta dotyczy również członków rodzin tych osób (przebywających na Ukrainie przed 24 lutego 2022 roku).

3. osoby, które nie posiadają statusu wysiedleńców na podstawie decyzji 2022/382 ani nie są objęte ustawą o pomocom obywatelom Ukrainy.

Z legalizacji pobytu i pracy oferowanych przez ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy mogą skorzystać obywatele Ukrainy, nieposiadający obywatelstwa ukraińskiego małżonkowie obywateli Ukrainy, obywatele Ukrainy posiadający Kartę Polaka, wraz z najbliższą rodziną – o ile przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na Ukrainie.

Legalność pobytu obywatela Ukrainy na terytorium RP zależy od deklaracji zamiaru pozostania na terytorium RP. Niemniej należy zwrócić uwagę, że wyjazd obywatela Ukrainy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na ponad miesiąc pozbawi go przywileju pobytowego.

Jeżeli osoba wskazana w ww. kategorii osób przybyła legalnie na terytorium RP w okresie od 24 lutego 2022 roku w związku z działaniami wojennymi i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny stosuje się przepisy ustawy Kodeks postępowania administracyjnego.

Nieco inaczej wygląda sytuacja pobytowa osób przybyłych do Polski po dniu 24 lutego 2022 roku, posiadających już dokumenty pobytowe. Takie osoby mogą kontynuować pobyt na dotychczasowej podstawie. Uprawnienie pobytowe przyznane na gruncie

przepisów ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy jest niezależne od innych uprawnień pobytowych na terytorium RP.

Osoby posiadające już uprawnienie pobytowe, niemające związku z wojną na Ukrainie, mogą zdecydować, czy będą korzystać ze statusu wysiedleńca, czy będą kontynuować pobyt na dotychczasowych warunkach.

Regulacji dotyczących legalizacji ww. osób nie stosuje się do obywateli Ukrainy:

1) posiadających:

- a) zezwolenie na pobyt stały,
- b) zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
- c) zezwolenie na pobyt czasowy,
- d) status uchodźcy,
- e) ochronę uzupełniającą,
- f) zgodę na pobyt tolerowany,
- g) zgodę na pobyt ze względów humanitarnych;

2) którzy:

- a) złożyli w Rzeczypospolitej Polskiej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej lub w imieniu których takie wnioski zostały złożone,
- b) zadeklarowali zamiar złożenia wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 28 ust. 1 lub art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1108 i 1918 oraz z 2022 r. poz. 583) lub których takie deklaracje zamiaru dotyczą.

Celem uniknięcia wątpliwości dotyczących korzystania z 18-miesięcznego prawa pobytu, istnieje możliwość potwierdzenia statusu danej osoby w Polsce. Należy – w dowolnym organie gminy – złożyć wniosek w celu uzyskania numeru PESEL. W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych, wniosek składa rodzic, opiekun, kurator, opiekun tymczasowy lub osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

Kolejno wskazuję, że inaczej kształtuje się sytuacja pobytowa ww. osób przybyłych do Polski po dniu 24 lutego 2022 roku bez rejestracji wjazdu. W przypadku gdy wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie został zarejestrowany przez komendanta placówki Straży Granicznej podczas kontroli granicznej lub nastąpił przez granicę, na której nie jest prowadzona kontrola graniczna osób przekraczających tę granicę, Komendant Główny Straży Granicznej rejestruje pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, złożony nie później niż 90 dni od dnia wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to ww. wniosek o nadanie numeru PESEL.

Należy również wskazać, że obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub był uznawany za legalny, udziela się, na jego wniosek, zezwolenia na pobyt czasowy.

Zezwolenia na pobyt czasowy, udziela się jednorazowo na okres 3 lat, licząc od dnia wydania decyzji.

Wniosek powinien zostać złożony nie wcześniej niż po upływie 9 miesięcy od dnia wjazdu, a nie później niż w okresie 18 miesięcy od dnia 24.2.2022 r. Wniosek złożony przed upływem 9 miesięcy od dnia wjazdu wojewoda pozostawia bez rozpoznania.

Obywatelowi Ukrainy odmawia się udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, w przypadku gdy:

- 1)wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa, lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 2)obowiązuje wpis danych obywatela Ukrainy do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3)obywatel Ukrainy złożył wniosek o udzielenie tego zezwolenia z uchybieniem terminu maksymalnego,.

Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie pobytu zgodnego z obowiązującymi przepisami, w przypadku gdy:

- 1) jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy lub

2) jest obywatelem Ukrainy przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

- jeżeli podmiot powierzający wykonywanie pracy powiadomi w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi, a praca jest powierzana w wymiarze czasu pracy nie niższym niż wskazany w powiadomieniu lub liczbie godzin nie mniejszej niż wskazana w powiadomieniu oraz za wynagrodzeniem nie niższym niż ustalone według stawki określonej w powiadomieniu, proporcjonalnie zwiększonym w przypadku podwyższenia wymiaru czasu pracy lub liczby godzin pracy.

W efekcie do legalnego zatrudnienia wystarczające jest zawarcie umowy i zgłoszenie tego faktu.

Radca prawny
Martyna Kocurek

Dostęp do prowadzenia działalności gospodarczej przez obywateli Ukrainy – aspekty podatkowe

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zrównała sytuację obywateli Ukrainy z obywatelami polskimi. Obywatele Ukrainy aktualnie mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w Polsce.

Obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy) lub ustawy o cudzoziemcach, mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy, pod warunkiem uzyskania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL.

W przypadku gdy pobyt przedsiębiorcy - obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przestanie być legalny na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy lub ustawy o cudzoziemcach, przedsiębiorca podlega wykreśleniu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Taka sytuacja może mieć miejsce między innymi po upływie 18 miesięcy od 24 lutego 2022 roku, po upływie ważności przedłużonych tytułów pobytowych, a także jeżeli w okresie 18 miesięcy, licząc od dnia 24 lutego 2022 roku, cudzoziemiec opuści terytorium Polski na dłużej niż 1 miesiąc.

Przy uzyskiwaniu numeru PESEL – na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy – można również uzyskać profil zaufany, co umożliwi dostęp do publicznych usług online. Profil zaufany umożliwi dostęp do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, e-Urzędu Skarbowego oraz Platformy Usług Elektronicznych ZUS. Profil zaufany umożliwi rejestrację działalności gospodarczej w CEIDG, a wraz z nią załatwienie potrzeb podatkowych i rejestracji w ZUS.

Rejestracja jest bezpłatna, przedsiębiorca nie musi posiadać kapitału na start i w większości wypadków może prowadzić uproszczoną księgowość.

Możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w formie jednoosobowej działalności gospodarczej oznacza dostęp do zasad opodatkowania czy składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne należny od JDG.

Przy tej formie działalności opłaca się podatek PIT od osób fizycznych – przedsiębiorca może wybrać formę opodatkowania, która będzie dla niego najkorzystniejsza (skalę, podatek liniowy lub ryczałt).

Opodatkowanie podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych według skali podatkowej (stawka podatkowa 12% i 32%). Opodatkowanie dochodu na zasadach ogólnych według skali podatkowej to podstawowa forma opodatkowania, która nie wymaga zawiadomienia o jej wyborze.

Podstawę opodatkowania stanowi dochód, który należy pomniejszyć o przysługujące odliczenia (dochód = przychód – koszty uzyskania tego przychodu), a podatek płatny jest wg skali podatkowej – stawka podatku uzależniona jest od wysokości uzyskanego dochodu i stanowi :

- 12% dla podstawy obliczenia podatku do wysokości 120.000 zł
- 32% dla podstawy obliczenia podatku powyżej 120.000 zł.

Rozliczanie na zasadach ogólnych daje dostęp do kwoty wolnej od podatku – 30 000 zł w skali roku.

Nieodliczalnym obciążeniem jest składka na ubezpieczenie zdrowotne – obliczana jako 9% podstawy wymiaru, którą stanowi dochód.

Opodatkowanie stawką liniową oznacza stosowanie stawki PIT 19% niezależnie od poziomu dochodu. W tym wypadku jednak nie ma mowy o kwocie wolnej. Tak jak w przypadku wyboru zasad ogólnych, od 2022 roku nieodliczalnym obciążeniem jest składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 4,9 podstawy wymiaru.

W przypadku tych form opodatkowania wydatki związane z działalnością obniżają podstawę opodatkowania (koszty uzyskania przychodów).

Istnieje również możliwość wyboru opodatkowania ryczałtem ewidencjonowanym. W tym przypadku stawka podatku zależy od rodzaju wykonywanej działalności. Jeżeli mamy

do czynienia z różnymi rodzajami działalności należy stosować kilka stawek – w zależności od rodzaju działalności.

Wyróżniamy następujące stawki: 17%, 15%, 14%, 12%, 10%, 8,5%/12,5%, 8% do 5% czy nawet 3% lub 2%.

Podstawę opodatkowania stanowi przychód, zaś wydatki związane z działalnością nie stanowią kosztów uzyskania przychodów. Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% od podstawy ryczałtowej – w zależności od wysokości przychodów rocznych – do 60 000 zł, 60 000–300 000 zł i powyżej 300 000 zł. Ryczałtowa podstawa zależy od przeciętnego wynagrodzenia. W 2022 r. miesięczne składki na ubezpieczenie zdrowotne w ramach JDG opodatkowanej ryczałtem w zależności od przychodów rocznych są na poziomie, odpowiednio: 336 zł, 560 zł i 1008 zł.

Obywatele Ukrainy prowadzący działalność gospodarczą podlegają takim samym zasadom, jak obywatele polscy, co powoduje konieczność stosowania przepisów dotyczące ubezpieczeń społecznych i dostępnych w tym obszarze ulg. Obywatele Ukrainy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą mogą skorzystać z „ulgi na start”, czyli zwolnienia ze składek na ubezpieczenia społeczne przez pierwsze 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

Przez kolejne 24 miesiące, będą mogli stosować obniżone składki od preferencyjnej opłaty. Dopiero po upływie tych okresów albo jeżeli nie spełni warunków do stosowania tych ulg – od podjęcia działalności gospodarczej – obywatel Ukrainy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą będzie zobowiązany do opłacania składek w standardowej wysokości.

Adwokat
Joanna Gil